

کتاب های درسی متعلق به وزارت معارف بوده خرید و فروش آن در بازار جداً ممنوع است. با متخلفان برخورد قانونی صورت می گیرد.

وزارت معارف

معينيت انكشاف نصاب تعليمي، تربية معلم و مرکز ساینس رياست عمومي انكشاف نصاب تعليمي و تألیف کتب درسی

هنر رسامی

كميته هاى تأليف، تحقيق و تدقيق كتاب

مؤلفان:

محمد ظاهر طاهری آمر دیپارتمنت هنرهای، ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی. سید انور میچنخیل عضو دیپارتمنت هنرهای، ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی. حفیظ الله منیر عضو دیپارتمنت هنرهای، ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

مطالعه و تأیید:

شورای ملی

اعضای کمیسیونهای امور دینی، معارف و تحصیلات عالی ولسی جرگه و مشرانو جرگه.

تحقیق و تدقیق:

پوهنتون کابل

- پوهندوی محمد رفیق رفیق استاد پوهنځی ادبیات پوهنتون کابل.
  - نجيب الله عزيزي معاون پوهنځي هنرهاي پوهنتون کابل.

اكادمي علوم

- معاون سر محقق شريف الله عضو علمي اكادمي علوم.
- سر محقق عبدالواجد واجد عضو علمي اكادمي علوم.

وزارت معارف

- داكتر صديق الله ويرا مشاور وزارت معارف.
- شیر آقا صنعتیار عضو دیپارتمنت هنرهای، ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.
- محمد غالب الله يار عضو ديپارتمنت هنرهاي، رياست انكشاف نصاب تعليمي و تأليف كتب درسي.

نگارستان ها

- رحمت الله از نگارستان غلام محمد میمنه گی
  - احمد شاه از نگارستان آشیانه

کمیتهٔ بررسی محتوا، مسایل دینی، سیاسی و فرهنگی:

- دوکتور محمد یوسف نیازی مشاور وزارت معارف در بخش تعلیمات اسلامی.
  - محمد آصف ننگ رئیس نشرات و اطلاعات وزارت معارف.

كميتة نظارت

- دكتور اسد الله محقق معين انكشاف نصاب تعليمي، تربيهٔ معلم و مركز ساينس
  - دكتور شير على ظريفي مسؤول پروژهٔ انكشاف نصاب تعليمي
- معاون سرمؤلف عبدالظاهر گلستانی رئیس عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی .

ديزاين: رحمت الله غفاري

دا وطن افغانستان دی دا عنزت د هنر افغان دی کور د سولې کور د تورې هر بچي يې قهرمان دی دا وطن د ټولو کور دی د بلوڅ و د ازبک د پــښتـون او هــزاره وو د ترکمنــو د تاجکــو ورسـره عـرب، محوجـر دي يامېـــريان، نورستانيـــان براهـوي دي، قزلباش دي هـم ايمـاق، هـم پـشه يـان دا هيواد به تل ځليږي لکه لمر پر شنه آسمان په سينه کی د آسيا به لکه زړه وي جـاويدان نوم د حق مودی رهبر وایدوالله اکبروایدوالله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

پیام وزیر معارف معلمان و شاگردان عزیز،

تعلیم و تربیه اساس انکشاف و توسعهٔ هر کشور را تشکیل می دهد. نصاب تعلیمی یکی از عناصر مهم تعلیم و تربیه می باشد که مطابق انکشافات علمی معاصر و نیازمندی های جامعه وضع می گردد، واضح است که انکشافات علمی و نیازمندی های جامعه همواره در حال تَطَوُّر می باشد؛ بناءً لازم است نصاب تعلیمی نیز به صورت علمی و دقیق انکشاف نماید. البته نباید نصاب تعلیمی تابع تغییرات سیاسی، نظریات و تمایلات اشخاص گردد.

کتابی که امروز در دسترس شما قرار دارد بنابر همین مشخصات تهیه و ترتیب گردیده است، موضوعات علمی مفید در آن اضافه شده، فعال نگه داشتن شاگردان در عملیهٔ تدریس جزء پلان تدریس گردیده است.

امیدوارم تدریس این کتاب، با استفاده از روشهای آموزش فعال مطابق رهنمودها و پلان تعلیمی تعیین شده صورت گیرد، و اولیای شاگردان نیز در تعلیم و تربیهٔ با کیفیت دختران و پسران خود همکاری متداوم نمایند، تا اهداف و آرزوهای نظام معارف برآورده گردیده، نتایج و دست آوردهای خوبی برای شاگردان و کشور ما داشته باشد.

باور دارم که معلمان گرانقدر ما در تطبیق مؤثر نصاب تعلیمی مسؤولیت خود را صادقانه ادا مینمایند. وزارت معارف همواره تلاش مینماید تا نصاب تعلیمی معارف مطابق اساسات دین مبین اسلام، حس وطن دوستی و معیارهای علمی با در نظرداشت نیازمندیهای مُبرم جامعهٔ ما انکشاف نماید.

در این عرصه از تمام شخصیتهای علمی و دانشمندان تعلیم و تربیهٔ کشور و اولیای محترم شاگردان تمنا دارم، تا با ارائهٔ نظریات و پیشنهادات سالم و مفید خویش، مؤلفان ما را در بهبود بیشتر تألیف کتب درسی یاری نمایند.

از همهٔ دانشمندانی که در تهیه و ترتیب این کتاب سهم گرفته اند، و از مؤسسات محترم ملی و بین المللی و سایر کشورهای دوست که در تهیه و تدوین نصاب تعلیمی جدید و طبع و توزیع کتب درسی همکاری نموده اند، صمیمانه اظهار امتنان و قدردانی مینمایم.

و من الله التوفيق

فاروق وردگ وزیر معارف جمهوری اسلامی افغانستان

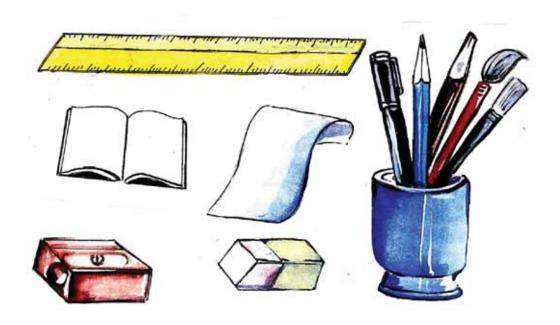
فهرست		
صفحه	عنوان	
Y-1	۔ آمادہ گی	
۴_٣	خطوط آزاد	
۶-۵	خطوط منظم	
Λ –Υ	خانه	
19	رنگها	
17-11	ترکیب رنگها	
14-14	كدو	
18-10	ميوهها	
1 / - 1 /	رنگ آمیزی میوهها	
r· -19	مُدل ميوه ها	
77 - 71	کار دستی میوه ها	
74-77	تاپه کردن برگ	
78-70	برگ درخت	
7X - 7Y	ترکیب رنگ ها	
۳۰ <u>-</u> ۲۹	رنگ آمیزی برگ درختها	
WY -W1	مرغ از اشکال مختلف	
WF - WF	دیزاین برگ 	
٣۶ -٣۵ ٣٨ -٣٧	پشک شکیا	
F T9	پشکها ماهی ها	
47 -41	ماهی ها در محیط خود	
kk -kh	سمعی مه در محی <i>ط خود</i> گل	
49 - 40	س رنگ آمیزی گل	
4V - 4A	ساختن گل از کاغذ	
۵۰ -۴۹	ی کی ر دیزاین گل	
۵۲ -۵۱	رنگ آمیزی دیزاین گل	
۵۴ -۵۳	ديزاين	
۵۶ -۵۵	مرغابي	
۵Λ -ΔΥ	رنگ آمیزی مرغابی	
۶۰ -۵۹	کار دستی کبوتر از کاغذ	
8Y -81	تاپه انگشت	
54 -5W	کشتی	
99 -90 91 -91	کاردستی حاشیه ساختن پاکت	
V 89	ساختی پانت دیزاین حاشیه	
	. 0.).	

آماده گی

هدف: شناخت شاگردان از وسایل رسامی.

۱- آیا می توانید این وسایل رسامی را نام بگیرید؟

۲- بگویید که وسایل ذیل برای چه به کار می رود؟

فعالیت ها: شاگردان به گروپ ها تقسیم شده و در بارهٔ استفاده درست از وسایل رسامی و نگهداری آن بین خود مشوره کرده بعداً هر گروپ نظریات گروپ خود را به همصنفان خود ارائه بدارند.

استاد محترم! درس را با سوالات آغاز نموده و کوشش شود تا تمام شاگردان در جوابات سهیم باشند و بعداً هریک از وسایل نقاشی را به شاگردان معرفی کرده، راجع به استفاده و نگهداری آن برایشان معلومات بدهید و هم بخاطر تشویق و علاقمندی شاگردان، رسم های آنها را در روی میز، دیوار و یا زمین به نمایش بگذارید. کوشش کنید که از این روش در تمام درسها استفاده شود.

تمرین در خانه: شاگردان با والدین خود در مورد وسایل رسامی و طریق استعمال آن مشوره نمایند. اگر وسایل رسامی در خانه شان موجود باشد، طرق استعمال آنرا آزمایش کرده و نتیجه آنرا برای همصنفان خود بیان کنند.

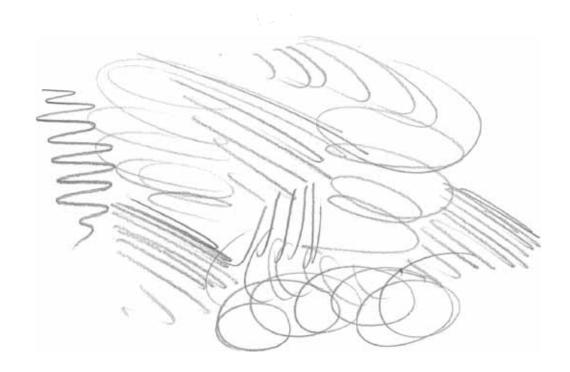
درس اول

خطوط آزاد

هدف: آشنایی شاگردان با خطوط آزاد .

۱- در این صفحه چه می بینید؟

۲- این خطوط از هم چه فرق دارند؟

شاگردان خطوط آزاد را توسط حرکت دست و وسایل مختلف به هرطرف تمرین نمایند تا زمانیکه دست آنها به ترسیم نمودن خطوط آزاد عادت بگیرد.

استاد محترم! درس را با سوالات آغاز نموده و این روش را در تمام درسها در نظر داشته باشید.

خطوط آزاد را دوامدار بالای شاگردان کار کنید و آنها را بفهمانید که نـوک قلم خود را بالای صفحهٔ کاغذ زیاد فشار ندهند.

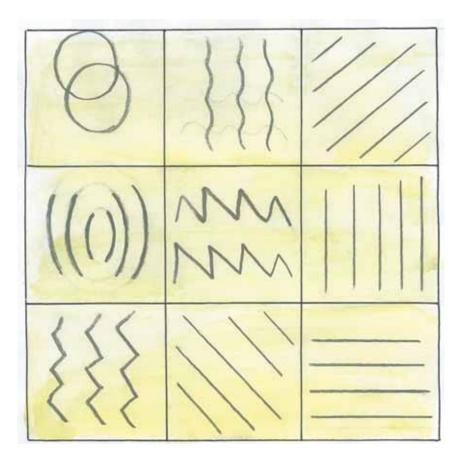

تمرین در خانه: هر شاگرد مطابق به ذوق خود انواع خطوط آزاد را تمرین نماید. درس دوم

خطوط منظم

هدف: آشنایی شاگردان با خطوط منظم.

۱- آیا این خطوط را در صنف خود دیده می توانید؟۲- این خطوط با خطوط درس اول چه فرق دارند؟

فعالىت ھا:

شاگردان به گروپها تقسیم شوند. هر شاگرد اول صفحهٔ کتابچه خود را به شش حصهٔ مساوی تقسیم و در هر حصهٔ آن انواع و اشکال خطوط منظم را با پنسل نرم مشق و تمرین نمایند. بعداً شاگردان در گروپهای خویش انواع خطوط منظم را در صنف به یکدیگر نشان بدهند.

استاد محترم! این خطوط را مطابق نمونه، بالای تختهٔ صنف بطور منظم کار کنید تا شاگردان از روی آن در کتابچه های خود تمرین نمایند. هم چنان به شاگردان گفته شود که از خط کش بخاطر ترسیم خطوط استفاده نکنند. کوشش شود که خطوط هر خانه تقسیم شده یکسان نباشد. از شاگردان پرسیده شود که آیا انواع خطوط را در محیط خود نشان داده میتوانند؟

تمرین در خانه: شاگردان در محیط خانه و ماحول خود انواع خطوط منظم را مشاهده نموده و آنرا تمرین نمایند. در ساعت درسی آینده کار خانه گی را با قیچی و سرش به صنف بیاورند.

درس سوم

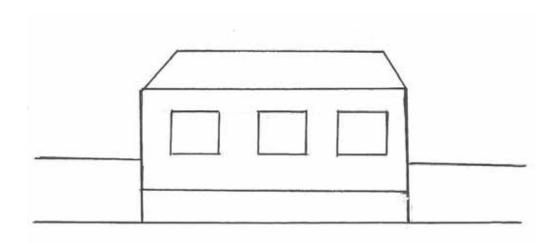
خانه

هدف: آشنائی شاگردان با اشکالی که انواع خطوط آزاد در آن دیده شود.

۱- شکل زیر از کدام خطوط ساخته شده؟

۲- گفته می توانید چند نوع خطوط در این تصویر دیده میشود؟

۳- خطوط را نام گرفته می توانید؟

شاگردان به گروپ ها تقسیم شده و هر شاگرد یک حصهٔ شکل خانه را انتخاب نموده با یکی از انواع خطوط، پر کاری کند. بعد هر یک شکل ترسیم شدهٔ خود را بریده و گروپ ها توسط سرش کردن شکل را کامل نمایند.

استاد محترم! این رسم را بالای تخته کار کنید. در باره خطوط آن برای شاگردان معلومات کافی ارائه بدارید. در قسمت رسم نمودن شکل با در نظر داشت اینکه هر حصهٔ خانه باید جدا رسم شود (از انواع خطوط استفاده نموده) با شاگردان همکاری نمایید و فعالیت داده شده را بالای آنها اجرا کنید.

درس چهارم

رنگها

هدف: آشنائي شاگردان با نام رنگها.

۱- چند نوع رنگ را نام گرفته می توانید؟

۲- کدام رنگ را خوش دارید؟

۳- لباسهای تان دارای کدام رنگها است؟

شاگردان به گروپ ها تقسیم شده در باره انواع مختلف رنگها بحث نموده و نامهای آنها را مشخص کنند. بعداً هر گروپ پیش روی صنف آمده و رنگهای مختلف را در صنف و محیط خود نشان بدهند.

استاد محترم! بعد از اینکه نام رنگ ها را از شاگردان پرسیدید در صورت نفهمیدن نام رنگها، رنگهای شکل فوق را نام بگیرید و در محیط خویش انواع رنگها را عملاً برای آنها نشان بدهید، مثلاً رنگ (لباس، تخته، صنف، دیوارها و غیره).

تمرین در خانه! شاگردان همراه والدین خود راجع به انواع رنگها مشوره نمایند تا در مورد آنها معلومات بدست آورند.

درس پنجم

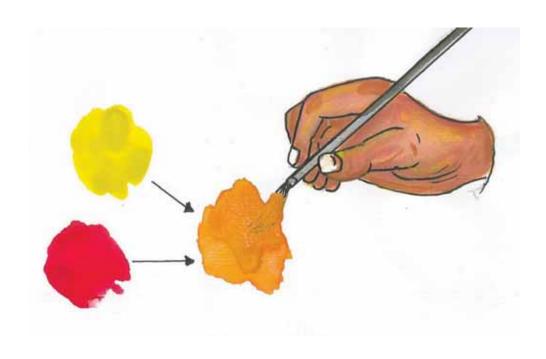
ترکیب رنگها

هدف: آشنائی شاگردان با ترکیب رنگها بطور ساده و عملی.

۱- از رنگهای زرد و سرخ کدام رنگ بدست می آید؟

۲- چه چیزها دارای رنگ سرخ میباشد؟

۳- میوه ها و سبزیهایی را که دارای رنگ نارنجی است، نام بگیرید؟

شاگردان رنگهای زرد و سرخ را عملاً ترکیب نمایند و مشاهده کنندکه از آنها کدام رنگ بدست میآید و رنگ بدست آمده را به دیگر همصنفان خود نشان بدهند.

استاد محترم! رنگها را مطابق شکل فوق در یک ورق کاغذ ترکیب نموده برای شاگردان نشان داده، نام رنگهای ترکیب شده را از آنها پرسیده و اگر آنها نام رنگهای فوق را گرفته نمیتوانند به آنها بفهمانید.

تمرین در خانه: فعالیت اجرا شده را تمرین نمایید.

درس ششم

كدو

هدف: آشنایی شاگردان با مراحل ترسیم کدو.

۱- درین صفحه چه می بینید و بگوئید که از آن چه استفاده میشود؟۲- درین شکل کدام نوع خطوط را دیده می توانید؟

شاگردان به گروپ ها تقسیم شده در مورد خطوط کدو با هم بحث نمایند و هر عضو گروپ این شکل را مطابق علاقهٔ خود رسم نماید.

استاد محترم! به شاگردان در بارهٔ کدو معلومات داده و طرز رسم نمودن کدو را با مشخصات آن، از نقطه نظر خطوط واضح سازید و انواع خطوط را در رسم های شاگردان در مقابل صنف نشان دهید.

بخاطر تشویق و علاقه مندی شاگردان رسیم های آنها را در روی میز، دیوار و یا زمین به نمایش بگذارید. کوشش کنید که از این روش در تمام درسها استفاده شود.

تمرین در خانه: هر نوع سبزی یی که در محیط خانهٔ تان پیدا میشود، آنرا مطابق علاقهٔ خود رسم نمایید.

درس هفتم

ميوه ها

هدف: شناخت شاگردان از اشكال ساده و بسيط و ترسيم آن ها با پنسل.

۱- اشکال ذیل چیست و دارای کدام رنگها اند؟

۲- شما کدام میوه را خوش دارید؟

شاگردان به شکل گروپی مطابق به ذوق و علاقهٔ خود یکی ازین میوه ها را ترسیم نمایند و اگر بتوانند یکی از آنها را از مواد ساده دست داشتهٔ خود کاردستی بسازند، بهتر خواهد بود.

استاد محترم! بخاطر رشد استعداد، تمایل، تشویق و علاقمندی شاگردان، رسمهای آنها را همه روزه برای نمایش در صنف بگذارید. اشکال را با خطوط ساده و بسیط بالای تخته کار کنید. بعداً شاگردان را به شکل گروپی تقسیم نموده و فعالیت داده شده را توسط آنها اجرا نمایید.

تمرین در خانه: برعلاوه این اشکال، نظر به ذوق تان یکی از میوه ها را هم رسم نمایید و روز آینده آنرا برای همصنفان خود نشان بدهید.

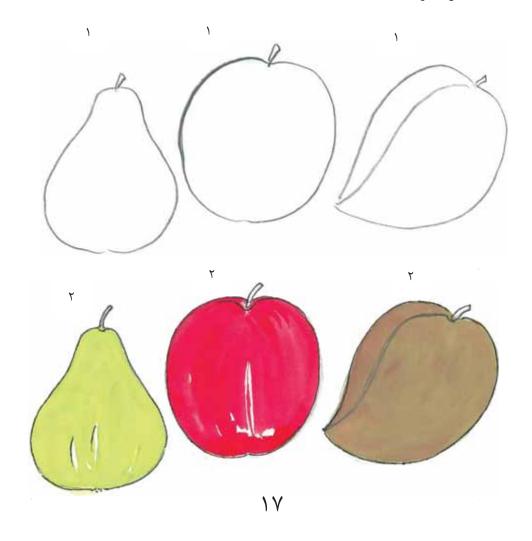
درس هشتم

رنگ آمیزی میوه ها

هدف: آشنا شدن شاگردان با رنگ آمیزی بعضی از میوه ها به یک رنگ.

۱- آیا میدانید که در اشکال ذیل کدام رنگ ها به کار رفته است؟

۲- علاوه از میوه های ذیل کدام میوه های دیگر را میشناسید و رنگ های آنرا بگویید؟

شاگردان یکی از اشکال رسم شده را مطابق ذوق شان رسم نمایند و اگر امکان داشته باشد شاگردان به صحن مکتب رفته و درختها ی میوه دار رسم شده را به یکدیگر نشان دهند.

استاد محترم! اشکال این صفحه را بالای تخته رسم نموده و شاگردان را وظیفه بدهید تا آنها را ترسیم نمایند. به شاگردان فهمانده شود که اشکال به کدام رنگ، رنگ آمیزی شده است. همچنان کار ایشان را زیر نظر داشته باشید و رسمهای آنها را بروی میز، دیوار و یا زمین گذاشته نمایش دهید.

درس نهم

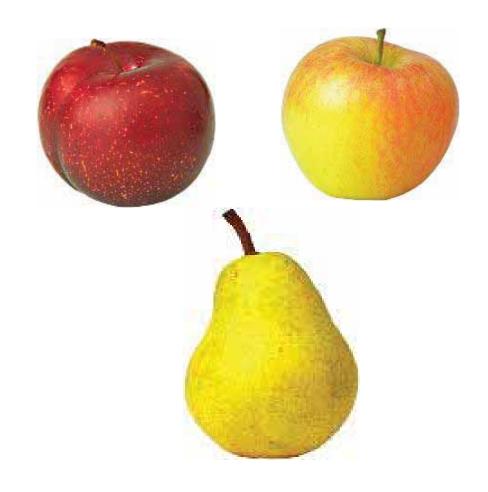
مدل ميوه ها

هدف: آشنایی شاگردان با ترسیم میوه ها از روی مُدل.

۱- این میوه ها دارای کدام رنگها است؟

۲- اشکال زیر را نام بگیرید؟

۳- سیب دارای کدام رنگها است؟

شاگردان از روی مدل، شکل میوه ها را ترسیم نموده مطابق رنگ آن رنگ آمیزی نمایند.

استاد محترم! مدل واقعی میوه های فوق را در صنف آورده بالای میز بگذارد تا شاگردان مدل داده شده را ترسیم نمایند. استاد طرز دید شاگردان را از مدل و انعکاس آنرا در رسم های آنها مشاهده نماید. اگر امکان آوردن مدل واقعی میوهها نباشد، در آن صورت اشکال این صفحه را ترسیم نمایید.

درس دهم

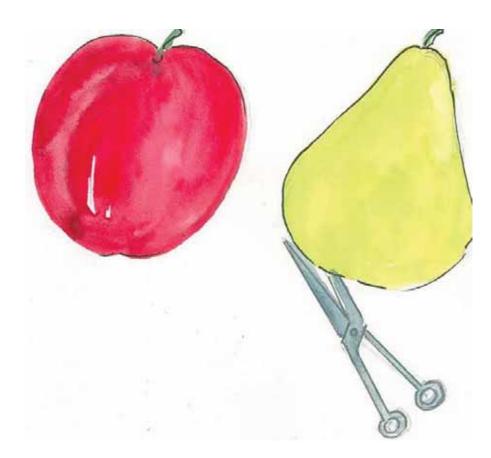
کار دستی میوه ها

هدف: آشنایی شاگردان با ساختن کارهای دستی از مواد سادهٔ محیطی جهت رشد مهارت ها و استعداد ها و آموزش بهتر آنها.

۱- گاهی کار دستی ساخته اید، اگر ساخته اید از کدام مواد؟

۲- دیگر از کدام رسمها کار دستی ساخته می توانید؟

۳- رنگ سیب و ناک از هم چه فرق دارد؟

شاگردان اولاً سیب و ناک را توسط پنسل بروی کاغذ رنگه رسم نموده و بعداً آنرا برش نمایند و کار دستی به دست آمده را به روی کاغذ سفید بچسپانند.

استاد محترم! سیب و ناک را در کاغذ های رنگه دست داشته پیشروی صنف ترسیم نموده و کار دستی بسازید و بعد شاگردان را به ساختن آن مشغول بدارید. در ضمن اهمیت کارهای دستی را (تعلیمات تکنالوژی بسیط) جهت آموزش به شاگردان بیان کنید. لطفاً کارهای دستی شاگردان را در ساعت آینده جمع آوری کرده در مقابل صنف به نمایش بگذارید.

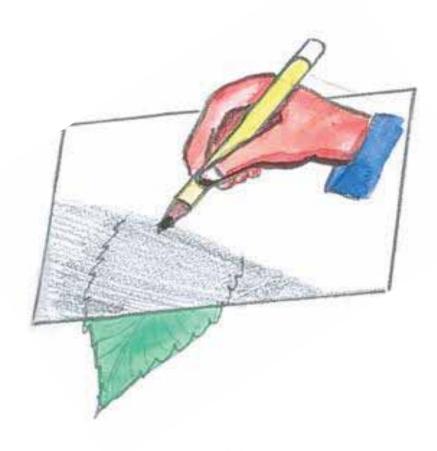
تمرین درخانه: یکی از اشکال فوق را مطابق ذوق تان کاردستی بسازید.

درس یازدهم

تاپه کردن برگ

هدف: یاد دادن تاپه کردن برگ به شاگردان.

۱- آیا گاهی کدام برگ را تاپه کرده اید؟۲- به نظر شما تاپه کدام برگها آسان است؟

شاگردان یکی از برگهای درخت را زیر کاغذ گذاشته، توسط قلم پنسل آنرا مطابق شکل فوق تاپه کنند.

استاد محترم! چند نوع برگ درخت را نظر به تعداد شاگردان تهیه نموده و یک یک برگ را به هر شاگرد بدهید و هم خود شما بطور نمونه یک برگ را پیش روی شاگردان تاپه نمایید تا آنها فعالیت داده شده را اجرا نمایند.

تمرین در خانه! چند نوع برگ طبیعی را به یک صفحهٔ کاغذ چسپانده به صنف بیاورید.

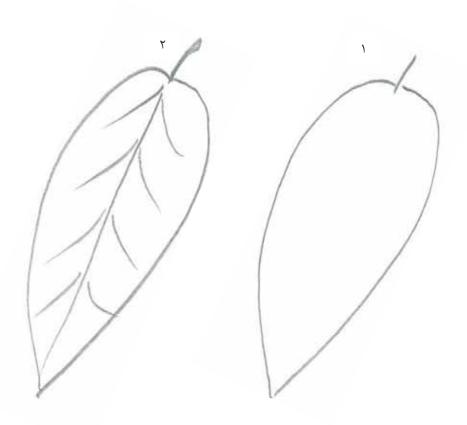
درس دوازدهم

برگ درخت

هدف: آشنائی شاگردان با طرز ترسیم برگ درخت.

۱- شما چند نوع برگ را دیده اید؟

۲- در کدام فصل سال رنگ برگهای درختها تغییر می کند و کدام رنگها را بخود میگیرند؟

شاگردان برگ درخت را از روی تخته صنف و یا برگی را که همراه خود آورده اند، در کتابچه های خود رسم نمایند.

استاد محترم! طرز ترسیم برگ درخت را بالای تخته به شاگردان نشان دهید یا از روی برگ هایی که همراه خود آورده اید، راجع به انواع و اقسام برگها و رنگهای آن به شاگردان معلومات دهید. بعداً فعالیت داده شده را توسط آنها اجرا نمایید. بخاطر تشویق و علاقه مندی شاگردان رسم های آنها را در روی میز، دیوار و یا زمین به نمایش بگذارید.کوشش کنید که این روش در تمام درسها استفاده شود.

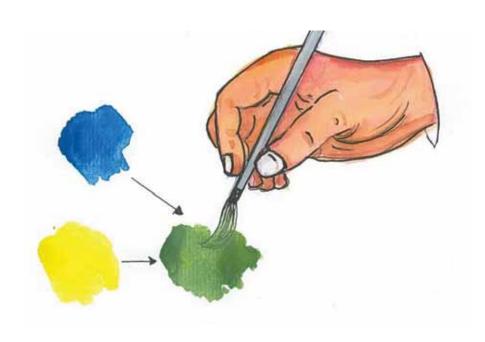

درس سیزدهم

ترکیب رنگها

هدف: آشنائی شاگردان با ترکیب رنگها بطور ساده و عملی.

۱- رنگ سبز از ترکیب کدام رنگها به وجود می آید؟۲- چه چیز ها دارای رنگ سبز میباشند؟

شاگردان رنگهای آبی و زرد را عملاً ترکیب نموده، مشاهده کنندکه از آنها کدام رنگ بدست میآید و رنگ بدست آمده را به دیگر همصنفان خود نشان بدهند.

استاد محترم! رنگها را مطابق شکل فوق در یک ورق کاغذ ترکیب نموده و برای شاگردان نشان بدهید و نام رنگهای ترکیب شده را از آنها پرسیده و اگر آنها نام رنگهای فوق را گرفته نمیتوانند به آنها بگویید.

تمرین در خانه: فعالیت اجرا شده را تمرین نمایید.

درس چهاردهم

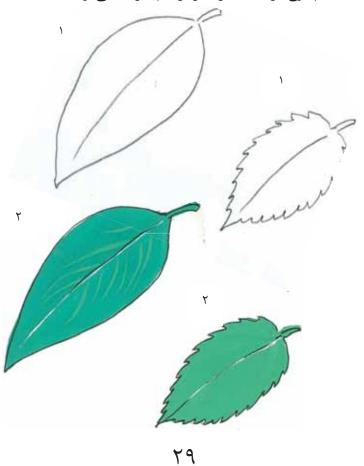
رنگ آمیزی برگ درختها

هدف: آشنائی شاگردان با ترسیم برگ و رنگه کردن آن.

۱- چند رنگ برگها را دیده اید؟

۲- برگهای رسم شده از هم چه فرق دارند؟

۳- شما کدام نوع برگ دیگری را رسم کرده میتوانید؟

فعالىت ھا:

شاگردان اشکال داده شده را ترسیم نموده مطابق خواست خود شان آنرا رنگ آمیزی نمایند.

استاد محترم! در بارهٔ انواع برگها و رنگهای آن معلومات ارائه نموده و فرق دو برگ رسم شده را برای شاگردان عملاً نشان داده و فعالیت داده شده را توسط آنها اجرا نمایید.

تمرین در خانه: چند نوع برگ طبیعی را به یک صفحهٔ کاغذ چسپانده به صنف بیآورید.

درس پانزدهم

مرغ از اشكال مختلف

هدف: آشنائی شاگردان با ساختن یک شکل از طریق یکجا کردن اشکال مختلف.

۱- در این شکل چه می بینید؟

۲- آیا رنگهای این شکل را گفته می توانید؟

۳- هر قسمت این شکل را نام بگیرید؟

فعالیت ها:

شاگردان مطابق شکل فوق اول اشکال مختلف را جدا جدا ترسیم و رنگ آمیزی نموده و بعد آنها را برش و بالای کاغذ سفید بچسپانند تا یک شکل ابتکاری تکمیل شده بدست آید.

استاد محترم! با استفاده از اشکال مختلف شاگردان را تشویق نمایید تا از یکجا کردن چند شکل یک شی مورد نظر شان را بطور ابتکاری ترسیم و تکمیل نمایند که روحیهٔ ابتکار در آنها پرورش یابد (بطور مثال از یکجا کردن برگ زردک و سیب شکل مرغ بدست میآید)

درس شانزدهم

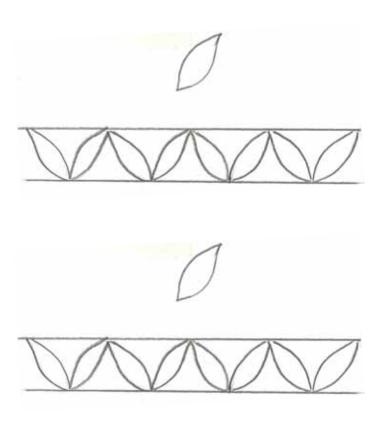
دیزاین برگ

هدف: آشنایی شاگردان با دیزاین کردن.

۱- پردهٔ خانه شما چه نوع دیزاین دارد؟

۲- دیزاینها چه اهمیت دارند؟

۳- با چند نوع دیزاین آشنایی پیدا کرده اید؟

ترسیم اشکال با دیزاینهای متنوع ساده و بسیط توسط شاگردان. طرز نو آوری ها در اشکال و اگر خواست شاگردان باشد می توانند از کاغذ های رنگه بخاطر زیبا ساختن اشکال و بعضی از دیزاینها استفاده نمایند و آن را مطابق میل خود برش نموده بالای صفحه کاغذ سفید نصب نمایند.

استاد محترم! مطابق نمونه های ترسیم شده، اشکال متنوع دیزاینها را بالای شاگردان تمرین و صورت نو آوریهای ابتکاری را به ایسان رهنمائی نمایید. ضمناً جهت تمرین در خانه توصیه نمایید که آنها برخی از دیزاینها را مطابق ذوق خودشان از کاغذ های رنگه برش نموده و در کاغذ های سفید بچسپانند.

درس هفدهم

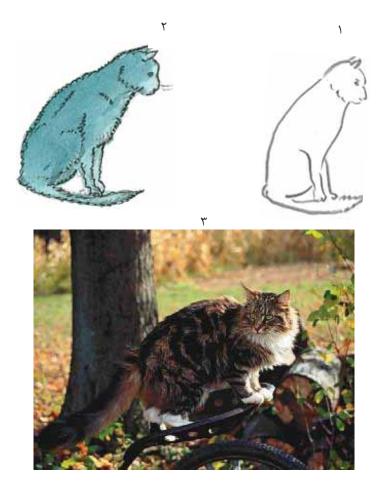
یشک

هدف: آشنائی شاگردان باترسیم پشک.

۱- در بارهٔ پشکها چه میدانید؟

۲- آیا میدانید که پشکها در کجا زنده گی میکنند؟

۳- پشکها را چرا در خانه نگهداری میکنند؟

فعالیت ها:

ترسیم پشک با خطوط ساده توسط پنسل و رنگ آمیزی آن مطابق استعداد و ذوق شاگردان بقسم آزاد.

استاد محترم! راجع به خصوصیات پشک به شاگردان معلومات بدهید وآنها را به ترسیم آن توصیه کنید. ضمناً اشتباهات ترسیمی ایسان را در گوشهٔ کاغذ و یا کتابچهٔ شان اصلاح نمایید.

تمرین در خانه: با خطوط آزاد پشک را رسم نموده به صنف بیاورید.

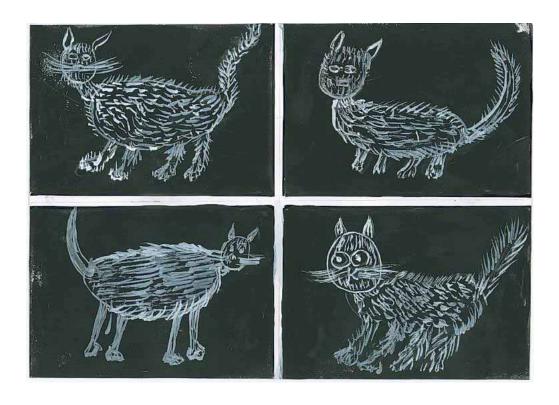
درس هژدهم

يشكها

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ترسیم ابتکاری پشکها.

۱- چند نوع پشک را دیده اید؟

۲- کدام حیوانات مانند پشک پشم دارند؟

فعاليت ها:

شاگردان با استفاده از انواع خطوط، پشکها را ترسیم نموده و ذریعهٔ خطوط پشم آنها را نشان دهند.

استاد محترم! در بارهٔ انواع پشک ها و پشم شان برای شاگردان معلومات بدهید. بعد شاگردان را رهنمائی نمایید که مطابق ذوق خود پشک ها را بقسم ابتکاری ترسیم نمایند. در اخیر رسم هر شاگرد را غرض ارزیابی از نگاه پشم و اشکال ابتکاری پشک ها به نمایش بگذارید و محتویات ذکر شده را در رسم های آنها نشان بدهید.

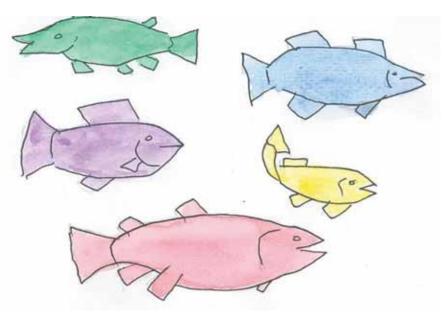
درس نزدهم

ماهی ها

هدف: آشنا ساختن شاگردان با طرز ترسیم ماهی ها.

۱- کدام رنگ ماهیها به خوبی در آب دیده میشوند؟

۲- غیر از ماهیها دیگر کدام جاندار ها در آب زنده گی می کنند؟

شاگردان به گروپ ها تقسیم شده نظر به چشم دید شان از حیوانات آبی و یا پرندگان شناور، قصه نمایند و بعداً شکل ماهیها را از روی تختهٔ صنف رسم نموده و آنرا به یکدیگر نشان بدهند.

استاد محترم! درباره انواع ماهیها و رنگ های آنها به شاگردان معلومات بدهید. یکی از ماهیها را بالای تختهٔ صنف رسم نموده و طرز ترسیم آن را به شاگردان نشان دهید و بعداً فعالیت داده شده را توسط شاگردان اجرا نمایید.

تمرین در خانه: شاگردان در بارهٔ ماهیها و حیوانات آبی از والدین خود معلومات خواسته و شکل ماهیهایی را که در صنف رسم کرده اند، مطابق ذوق خود رنگ آمیزی نمایند. درس بیستم

ماهی ها در محیط خود

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ترسیم ماهیها و محیط زیست شان.

۱- آب چه رنگ دارد؟

۲- بغیر از حیوانات آبی، چه چیز های دیگری در آب پیدا میشود؟

شاگردان اشکال مختلف مانند ماهیها، سنگ ها و نباتات زیر آب را ترسیم و آب را آبی، نباتات را سبز و ماهیها را سرخ و نارنجی رنگ آمیزی نمایند.

استاد محترم! به شاگردان در باره ماهیها و محیط زیست آنها (از قبیل دیگر حیوانات و نباتاتی که در آب موجود میباشند) معلومات بدهید و بعداً فعالیت داده شده را بالای شاگردان عملی نمایید.

درس بیست و یکم

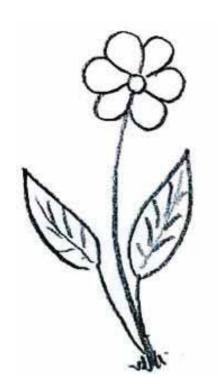
گل

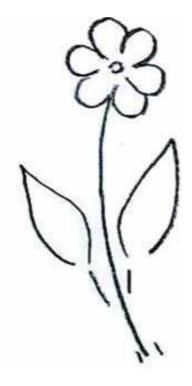
هدف: شناخت شاگردان از طرز ترسیم گل.

۱- آیا کسی گفته می تواند که این گل چه نام دارد؟

۲- آیا شما گل را به رنگهای مختلف دیده اید؟

۳- دیگر کدام گلها را می شناسید؟

فعالىت ها:

شاگردان هر کدام، گل را با خطوط ساده و بسیط از روی تختهٔ صنف ترسیم کنند.

استاد محترم! بعد ازینکه نظریات شاگردان را گرفتید، شما برای آنها در مورد گل و رنگهای مختلف آن معلومات دهید و طرق درست رسم نمودن آنرا بروی تختهٔ صنف به شاگردان یاد دهید.

تمرین در خانه: شاگردان با مشورهٔ والدین یک رنگ گل را انتخاب کرده بعد از ترسیم آنرا رنگ آمیزی نمایند.

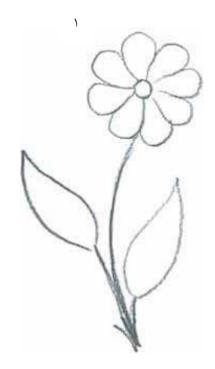
درس بیست و دوم

رنگ آمیزی گل

هدف: شناخت شاگردان از ترسیم و رنگ آمیزی گل.

- ۱- چند رنگ گل را دیده اید؟
- ۲- گل ها دارای کدام رنگها اند؟
- ۳- شما کدام رنگ گل را خوش دارید؟

شاگردان از روی تختهٔ صنف شکل گل را رسم و رنگ آمیزی نمایند. گل رنگه شده را قیچی نموده و از آن برای پشتی کتاب و یا کتابچه شان استفاده نمایند.

استاد محترم! طرز ترسیم گل را در یک صفحه کاغذ پیش روی صنف نشان داده و رنگ آمیزی کنید بعد فعالیت داده شده را توسط شاگردان اجرا نمایید.

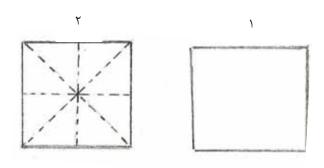
تمرین در خانه: شاگردان یکی از گلهایی را که در محیط شان پیدا میشود، ترسیم نموده برای دوست و یا اعضای فامیل شان طور تحفه بدهند.

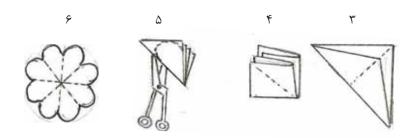
درس بیست و سوم

ساختن گل از کاغذ

هدف: طرز ساختن گل از کاغذ های رنگه و سفید.

۱- از گلهای ساخته شدهٔ کار دستی چگونه استفاده صورت میگیرد؟ ۲- انواع گلهای ساختگی را در گلسازیها دیده اید؟

فعالىت ها:

شاگردان مطابق نمونه یک ورق کاغذ مربع را قات نموده مطابق مراحل ذکر شده کاغذ را قات و برش نموده و گل به دست آمده را رنگ آمیزی نمایند.

استاد محترم! از جاهای نقطه گذاری کاغذ قات شود و بعداً توسط قیچی یک حصهٔ کاغذ که نقطه گذاری شده مطابق شکل پنجم قطع شود تا گل مطلوب به دست آید. مراحل قات و برش کردن کاغذ را به قسمیکه در مراحل ذکر شده می بینید، به شاگردان رهنمایی نمایید و هم بخاطر تشویق و علاقه مندی شاگردان، کار دستی های آنها را در روی میز، دیوار و یا زمین به نمایش بگذارید. کوشش کنید که از این روش در تمام درسها استفاده شود.

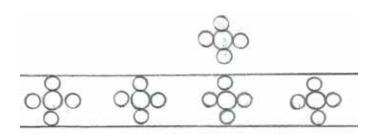
تمرین خانه: شاگردان یک گل را از مواد ساده در خانه بسازند و به صنف بیاورند.

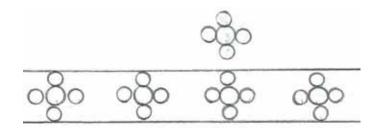
درس بیست و چهارم

دیزاین گل

هدف: آشنایی شاگردان با دیزاین های متن به قسم ساده.

- ۱- دیزاین این صفحه به چه شباهت دارد؟
- ۲- آیا شباهت این دیزاین را در محیط خانه و یا لباسهای تان پیدا کرده می توانید؟

فعالىت ھا:

شاگردان دیزاین داده شده را بطور ساده ترسیم نموده و با یک رنگ، رنگ آمیزی کنند و ضمناً مطابق به ذوق خویش دیزاینهای ابتکاری را کار کنند.

استاد محترم! شکل دیزاین متن را مطابق نمونه بالای شاگردان رسم و تمرین نمایید. در صورت داشتن تمایل و علاقه مندی شان طرحهای تخیلی ابتکاری بسیط را آزادانه ترسیم نمایند.

تمرین در خانه: شاگردان با والدین خویش مـشوره نمـوده بعضی از دیزاینها را مطابق ذوق شان کار کنند.

درس بیست و پنجم

رنگ آمیزی دیزاین گل

هدف: ارتقای سطح دانش شاگردان جهت بهتر ساختن اشکال توسط رنگها.

۱- جهت رنگ آمیزی این دیزاینها بکدام رنگ علاقه دارید؟

۲- رنگ نمودن دیزاینها توسط کدام وسایل صورت میگیرد؟

فعالىت ھا:

رنگ آمیزی دیزاین ترسیمی توسط شاگردان، برش دیزاین از کاغذ های رنگه به قسم آزاد مطابق ذوق آنها و نصب آن بروی کاغذ های سفید.

استاد محترم! مطابق دیزاین داده شده رنگ آمیزی را توسط شاگردان عملی نمایید وعلاوه بررنگ آمیزی، دیزاین را از کاغذ رنگه برش کرده و بروی کاغذ سفید بچسپانید و به شاگردان نشان بدهید.

تمرین در خانه: رنگ آمیزی دیزاینها و برش یکی از دیزاینها از کاغذ رنگه، نصب آن بروی کاغذ سفید و ارائه آن در صنف به استاد.

درس بیست و ششم

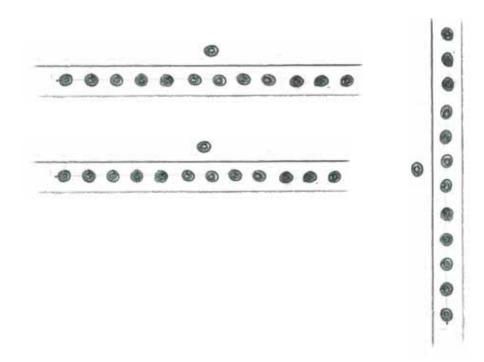
ديزاين

هدف: ارتقای سطح معلومات آموزشی شاگردان از ترسیم دیزاینها.

۱- این شکل به چه شباهت دارد؟

۲- این دیزاین دیگر برای چه استفاده میشود؟

۳- دیزاینها چه اهمیت دارند؟

ترسیمات دیزاین گل را شاگردان بقسم ساده و بسیط کار نموده مطابق به استعداد شان ابتكار نمايند.

استاد محترم! طرز ترسیم سادهٔ اشکال قسمتی از دیزاینهای داده شده را به تناسب فهم شاگردان تمرین نموده و جهت تشویق از شاگردان خواسته شود تا بصورت آزاد از کاغذ های رنگه، دیزاین را برش نموده و در کتابچه های خود سرش نمایند. برای شاگردان راجع به حساب کردن این که شکل و یا استفاده آن به شکل صفر یا نقطه می باشد، معلومات بدهید.

تمرین در خانه: شاگردان مطابق ذوق خود یک دیزاین را کار کنند.

درس بیست و هفتم

مرغابي

هدف: آشنایی شاگردان با ترسیم نمودن مرغابی.

۱- چند نوع مرغهای خانهگی را میشناسید؟

۲- آیا گفته می توانید که شکل زیر از کدام نوع مرغها است و از آن چه استفاده می شود؟

۳- گفته می توانید که مرغابی ها در کجا زنده گی میکنند؟

فعاليت ها:

با دقت به شکل نگاه و از روی آن با خطوط ساده و بسیط رسم کنید و در خانه از والدین خود در بارهٔ مرغها معلومات حاصل کنید.

استاد محترم! شکل فوق را در تخته صنف رسم نموده و در مورد مرغهای خانه گی به شاگردان معلومات دهید و آنها را رهنمایی کنید.

تمرین در خانه: یکی از مرغهای خانه گی را نظر به علاقه تان ترسیم نمایید.

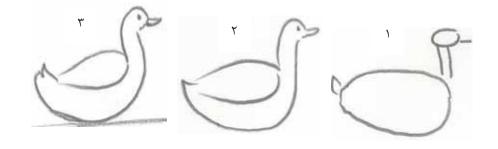
درس بیست و هشتم

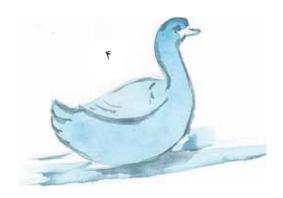
رنگ آمیزی مرغابی

هدف: آشنائی شاگردان با ترسیم نمودن مرغابی و رنگ آمیزی آن.

۱- شما چند نوع مرغابی را میشناسید، نام بگیرید؟

۲- شما کدام نوع مرغابی را خوش دارید؟

شاگردان مرغابی را ترسیم و رنگ آمیزی نموده، بعد آنرا قیچی و در كتابچهٔ رسم خود بچسپانند.

استاد محترم! طریقهٔ ترسیم و رنگ آمیزی مرغابی را برای شاگردان به روی صفحهٔ کاغذ پیش روی صنف نشان داده و فعالیت فوق را توسط شاگردان اجرا نمایید. معلم برای تشویق شاگردان رسم ها و کار خانه گی شان را هر روز در ییش صنف به نمایش بگذارد.

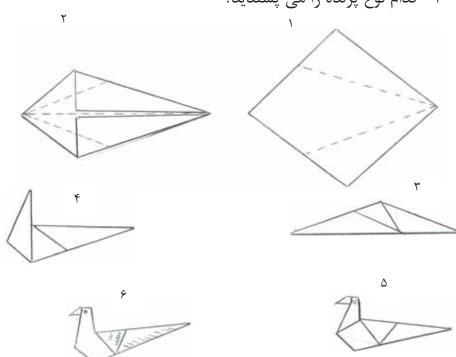
تمرین در خانه: شاگردان یکی از پرندهگان خانهگی را رسم و رنگ آمیزی نموده به صنف بیاورند.

درس بیست و نهم

کاردستی کبوتر از کاغذ

هدف: آشنایی شاگردان با ساختن کبوتر از کاغذ به غرض رشد علاقمندی آنها به کار های دستی.

- ۱- چند نوع پرنده را دیده اید؟
- ۲- از کدام مواد می توانید یک پرنده نما را بسازید؟
  - ۳- کدام نوع پرنده را می پسندید؟

فعاليت ها:

شاگردان یک ورق کاغذ را مطابق شکل نشان داده شده از جاهای نقطه گذاری قات نموده و با درنظر داشت مراحل فوق، از کاغذ کبوتر بسازند.

استاد محترم! مطابق مراحل نشان داده شده در شکل، کاغذ را قات نموده و ساختن کار دستی کبوتر را از کاغذ برای شاگردان نشان بدهید و هم بخاطر تشویق و علاقه مندی شاگردان، کاردستی های آنها را در روی میز، دیوار و یا زمین به نمایش بگذارید. کوشش کنید که از این روش در تمام درسها استفاده شود.

تمرین در خانه: کار دستی کبوتر را که در صنف از کاغذ ساخته اید، با ذوق خود دیزاین کنید.

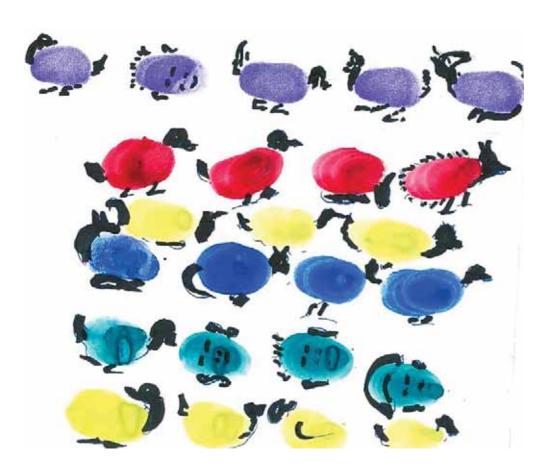
درس سی ام

تاپه انگشت

هدف: آشنا ساختن شاگردان با تاپه کردن توسط انگشت و ترسیم حرکات مختلف در آنها.

۱- آیا گفته میتوانید که این رسمها توسط چه کار شده است؟

۲- اشکالی که از تاپه انگشت ساخته شده است، به چه چیز ها شباهت دارند؟

فعاليتها:

شاگردان به گروپها تقسیم شده، انگشتان خویش را به رنگهای مختلف آلوده نموده و بر صفحهٔ کاغذ سفید تاپه کنند. بعداً از تاپه های انگشتان شان اشکال مختلف ترسیم نمایند. بعد از تاپه کاری دست های خود را پاک بشویند.

استاد محترم! بعد از ارائه جوابات شاگردان، حرکات مختلف را در اشکال فوق به شاگردان نشان داده و در باره مشابهت آنها به حیوانات و غیره معلومات کافی بدهید. مثلاً انسانها در حالت قهر و خنده، حیوانات در حالت خواب، دویدن، پشت سر دیدن و غیره و بعداً شاگردان را به اجرای فعالیت داده شده رهنمائی کنید.

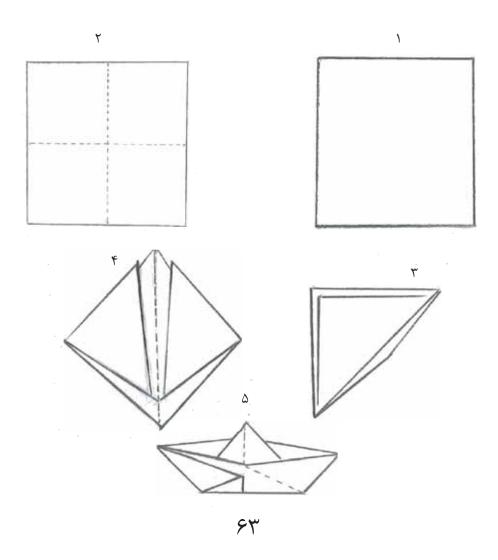
درس سی و یکم

کشتی

هدف: آشنایی شاگردان با ساختن کشتی از کاغذ.

۱- آیا کشتی را دیده اید؟

۲- آیا گفته میتوانید که کشتی چیست و از آن چه استفاده میشود؟

فعاليت ها:

مطابق رهنمایی داده شده از یک ورق کاغذ کشتی بسازید و آن را رنگ آمیزی نمایید.

استاد محترم! با درنظر داشت تمام مراحل نشان داده شده، یک ورق کاغذ مربع شکل را که ذریعهٔ نقطه ها در تصویر اول نشان داده شده است، قات نموده و از کاغذ کشتی بسازید و شاگردان را به اجرای فعالیت داده شده رهنمائی کنید.

تمرین در خانه: شاگردان از کاغذ، کشتی ساخته و آنرا به خواهر و یا برادر کوچک خویش به طور تحفه بدهند.

درس سی و دوم

كاردستى حاشيه

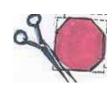
هدف: آشنائی شاگردان با ساختن حاشیه از کاغذ.

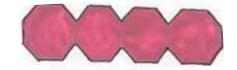
۱- در شکل ذیل چه می بینید؟

۲- در ساختن کار دستی حاشیه به کدام مواد ضرورت است، نام بگیرید؟

فعاليت ها:

شاگردان مراحل ساختن کار دستی فوق را دیده و اشیایی که مورد ضرورت است، مانند کاغذ، قیچی، خط کش و سرش را تهیه نموده و کار دستی بسازند.

استاد محترم! یک کاغذ مستطیل شکل را در صنف به محضر شاگردان به چندین خانه مربع قات نمایید و چهار کنج آنرا به یک اندازه (مساویانه) برش نموده تا حاشیهٔ مطلوب بدست آید.

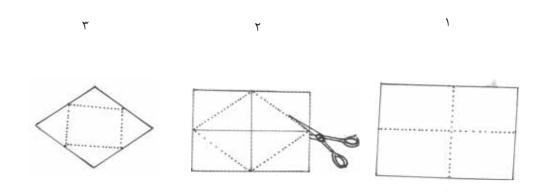
درس سی و سوم

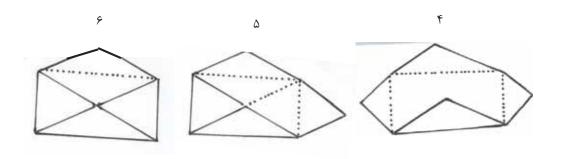
ساختن پاکت

هدف: آشنا ساختن شاگردان به طرز ساختن کارهای دستی (پاکت).

۱- پاکت را از کدام مواد میسازند؟

۲- از پاکت چه استفاده میشود؟

فعاليت ها:

مراحل فوق را در نظر گرفته و از کاغذ یک دانه پاکت بسازید و بعد یک رسم زیبا کار کرده در پاکت بگذارید و به والدین خود تحفه بدهید. مواد مورد ضرورت قیچی، کاغذ و سرش میباشد.

استاد محترم! کاغذ مستطیل شکل را چهار قات مساوی نموده که ذریعهٔ نقطه ها در تصویر اول نشان داده شده است و بعداً از نصف هر ضلع خطها را به یکدیگر توسط خط کش وصل کنید مطابق شکل دوم و خطهای نقطه گذاری را توسط قیچی قطع نمایید که شکل سوم به دست آید. هر ضلع شکل سوم را مساویانه به دو قسمت تقسیم کنید و مطابق شکل چهارم نقطه های سه ضلع را قات و سرش نموده تا پاکت مطلوب بدست آید.

تمرین خانه: شاگردان در خانه از مواد دست داشتهٔ شان یک یاکت بسازند و به صنف بیاورند.

درس سی و چهارم

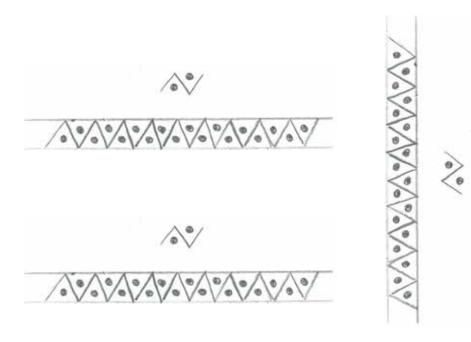
ديزاين حاشيه

هدف: آشنایی بیشتر شاگردان در مورد آرایش حاشیه ها و توسعه طرح دیزاینها.

۱- چند نوع دیزاین حاشیه را دیده اید؟

۲- آیا می توانید بفکر خود برای حاشیه دیزاین رسم کنید؟

٣- شما چه نوع ديزاينها را ميپسنديد؟

فعالت ها:

برای دیزاینهای حاشیه در کاغذ سفید از چند رنگ مناسب استفاده کنید و نو آوریها را در اشکال دیزاینها به تناسب فهم شاگردان با استفاده از رنگ دلخواه آنها برای شان توصیه نمایید.

استاد محترم! صورت طرح دیزاینهای حاشیه را مطابق اشکال نمونه یـی بـه شاگردان بفهمانید و ایشان را تشویق نمایید که در ترسیم اشکال مطابق ذوق و استعداد خویش نو آوری نمایند. همچنین به شاگردان توصیه کنیـد کـه از قلم رنگه در کاغذ سفید استفاده کنند و هم بخـاطر تـشویق و علاقـه منـدی شـاگردان رسـم های آنها را در روی میز، دیوار و یا زمین به نمایش بگذاریـد. کوشش کنید که این روش در تمام درسها استفاده شود.

